FiCom ry | Petri Aaltonen
4.4.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Asia: Lausuntopyyntö HE 272/2016 vp

FiComin lausunto postilain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä postilain muuttamisesta (HE 272/2016 vp). Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa.

FiComin keskeiset viestit

- Digitalisaation edistäminen vaatii sääntelyn keventämistä myös postilaissa.
- Postilain tarkoitus ja tavoitteet ovat kannatettavia ja oikean suuntaisia, mutta keskeneräisiä.
- Laissa tulee ottaa huomioon myös muiden postin lähettäjien kuin lehtitalojen tarpeet.
- Paras tapa on luoda yhtenäinen kolmeen arkipäivään ja postinumeroalueisiin perustuva, tulevaisuuteen suuntautuva jakelumenetelmä.

Yleistä postilakiuudistuksesta

Hallituksen kärkihanke – digitalisaation edistäminen – on Suomen tulevaisuuden menestyksen kannalta aivan keskeinen. Digitalisaatio tarjoaa mittavia mahdollisuuksia, mutta sen kääntöpuolena on monien toimialojen kohtaama muutos, kuten nyt tapahtuu postitoimialalla. Digitaalisaation edistämisen rinnalla on ensisijaisen tärkeää huolehtia sääntelyn keventämisestä postilain osalta. Postialan tilanteet Ruotsissa ja Tanskassa ovat varoittava esimerkki joustavan sääntelyn välttämättömyydestä.

Postilain tarkoitus ja tavoitteet sekä osa esityksistä ovat kannatettavia ja oikeansuuntaisia. Ehdotukset jäävät kuitenkin keskeneräisiksi, koska kirjeiden ja lehtien siirtyminen verkkoon on entisestään kiihtynyt. Erityisesti hallituksen päätös ottaa vuonna 2018 käyttöön kansalaisten sähköinen postilaatikko tulee siirtämään viranomaisten paperikirjeet verkkoon vielä ennakoitua nopeammin. Tämä päätös olisi pitänyt ottaa paremmin huomioon postilakia säädettäessä.

On ennustettu, että seuraavan viiden vuoden aikana kolmipäiväinen jakelu ei toteudu postilain vaan asiakastarpeiden muutosten kautta. Postinsaajan laatikkoon ei ole jaettavaa jatkossa jokaiselle viidelle päivälle. Siksi postilain esityksessä olisi pitänyt arvioida merkittävämmällä painoarvolla muiden postin lähettäjien kuin lehtitalojen asiakastarpeet sekä niiden vaikutus esitykseen.

Jos Posti ei kykene tulevaisuudessa riittävästi parantamaan tuottavuuttaan laskevissa jakeluvolyymeissa, tarkoittaa se merkittävää kustannusten kasvua. Tämä osaltaan entisestään heikentää perinteisen viestinnän kilpailukykyä ja sekä lehtien jakelun tilannetta.

Kilpailutusmenettely muutettava

Yleispalvelukirjeen jakelun ja keräämisen sitominen sanomalehtiin ja niiden varhaisjakeluverkkoon aiheuttaa monessa suhteessa epäselvyyttä ja kysymyksiä postin toiminnan tarkoituksenmukaisuuden kannalta. On olemassa vaara, että yhden – postilain soveltamisalaan kuulumattoman – tuotteen takia ja sen tarpeiden perusteella yleispalveluntarjoajan tulisi muokata kustannustehokasta jakeluprosessia epätarkoituksenmukaisella tavalla.

Lainsäädännöllisesti selkein, hallinnollisesti kevein, toiminnallisesti laadukkain ja tehokkain tapa olisi luoda yhtenäinen kolmeen arkipäivään ja postinumeroalueisiin perustuva, tulevaisuuteen suuntautuva jakelumenetelmä. Tämä loisi ennakoitavuutta yleispalvelulle sekä turvaisi sen laadukkaan ja kustannustehokkaan jatkumisen ja olisi kaikille lähettäjäasiakkaille vähän pidemmällä aikavälillä paras vaihtoehto.

Mikäli esitystä ei tältä osin muuteta, Viestintävirastolla on suuri vastuu kilpailutuksen toteuttamisessa siten, että yleispalveluntarjoaja ei joudu siirtymään jakelun hoitamisessa entistä enemmän manuaalilajitteluun, mikä lisäisi merkittävästi kustannuksia.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Petri Aaltonen
toimitusjohtaja